

THIẾU MÁU BÀO THAI (Fetal Anemia)

Tờ thông tin này nhằm giúp bạn hiểu thiếu máu bào thai là gì, tại sao xảy ra tình trạng này và các phương pháp điều trị có thể dành cho bạn.

Thiếu máu bào thai là gì?

Thiếu máu bào thai xảy ra khi số lượng hồng cầu trong máu của thai nhi thấp bất thường.

Tại sao xảy ra tình trạng thiếu máu bào thai?

Có nhiều nguyên nhân khiến thai nhi có thể bị thiếu máu, nhưng chủ yếu được chia thành hai nhóm: thiếu máu do miễn dịch (kháng thể) và thiếu máu không miễn dịch. Miễn dịch đồng loại xảy ra khi người mẹ tạo ra kháng thể chống lại tế bào máu của thai nhi. Thiếu máu không miễn dịch có thể được gây ra bởi nhiễm trùng, truyền máu song thai, các vấn đề về tim hoặc các nguyên nhân khác.

Thiếu máu bào thai được chẩn đoán như thế nào?

Thiếu máu bào thai có thể được chẩn đoán bằng siêu âm Doppler, kỹ thuật này cho phép đánh giá lưu lượng máu trong lòng mạch của thai nhi. Khi thai nhi bị thiếu máu vì bất kỳ lý do nào, máu sẽ loãng hơn và do đó có thể di chuyển khắp cơ thể với tốc độ lớn hơn. Động mạch não giữa (MCA) là một mạch máu chính giúp nuôi não bộ của thai nhi. Vận tốc tối đa của lưu lượng máu (PSV) trong MCA có thể cao hơn bình thường trong một số trường hợp và điều này giúp chúng ta nghi ngờ khi thai nhi bị thiếu máu. Tuy nhiên, chẩn đoán thiếu máu chỉ được chẩn đoán chính xác khi mẫu máu được lấy trực tiếp từ dây rốn của thai nhi, thủ thuật này được gọi là “lấy máu dây rốn” (cordocentesis).

Tôi có nên yêu cầu bác sĩ kiểm tra tình trạng thiếu máu bào thai trong tất cả các lần siêu âm không?

Thiếu máu bào thai thường được nghi ngờ ở các trường hợp có nguy cơ bất đồng nhóm máu mẹ - con, điều này xảy ra khi yếu tố Rh của máu mẹ khác với yếu tố Rh của thai nhi và cha. Tất cả các trường hợp mang thai đều được xét nghiệm sàng lọc máu mẹ thường quy để tìm kháng thể có thể đi qua nhau thai và phá hủy các tế bào máu của thai nhi. Thai phụ với kết quả xét nghiệm kháng thể dương tính được xem là nguy

cơ cao và sẽ được siêu âm Doppler thường quy để phát hiện tình trạng thiếu máu ở thai nhi. Ngoài ra, sàng lọc thiếu máu bào thai cũng nên thực hiện ở những trường hợp nhiễm trùng bào thai như Parvovirus B19, song thai một bánh nhau, hoặc các khối u bánh nhau (bướu máu). Thiếu máu bào thai nặng do bất kỳ nguyên nhân nào đều có thể dẫn đến suy tim ở trẻ và nếu siêu âm phát hiện dấu hiệu của suy tim, thì Doppler MCA sẽ được thực hiện. Doppler MCA bất thường là dấu hiệu gián tiếp cho thấy nguyên nhân gây suy tim có thể do thiếu máu bào thai.

Điều gì xảy ra sau khi con của tôi được chẩn đoán thiếu máu bào thai?

Nếu siêu âm Doppler nghi ngờ thiếu máu bào thai, bác sĩ sẽ chỉ định xét nghiệm chẩn đoán (lấy máu dây rốn). Nếu chẩn đoán thiếu máu bào thai được xác nhận và phân loại là trung bình hoặc nặng, bước tiếp theo là thực hiện truyền máu thai nhi trong tử cung. Thủ thuật này bao gồm việc truyền máu O - Rh âm vào thai nhi qua tĩnh mạch rốn dưới sự hướng dẫn của siêu âm để thay thế các tế bào hồng cầu của em bé. Tùy thuộc vào loại thiếu máu và nguyên nhân, việc truyền máu trong tử cung có thể thực hiện nhiều lần trong thai kỳ để duy trì sự sống của thai nhi.

Liệu tình trạng này có tái diễn không?

Đối với thiếu máu bào thai do bất đồng nhóm máu giữa mẹ - con, rất có khả năng lại xảy ra trong lần mang thai tiếp theo và thai nhi cần được theo dõi kỹ bằng siêu âm Doppler trong suốt thai kỳ. Đối với thiếu máu bào thai không do miễn dịch, khả năng tái diễn rất thấp và phụ thuộc hoàn toàn vào nguyên nhân gây ra thiếu máu ở thai nhi ở lần đầu.

Tôi nên hỏi những câu hỏi nào khác?

- Tôi có nên điều trị dự phòng tình trạng bất đồng nhóm máu giữa mẹ - con không?
- Thai nhi của tôi có nguy cơ cao bị thiếu máu nặng không?
- Lần khám tiếp theo của tôi để đánh giá Doppler là khi nào?
- Việc đo Doppler có phù hợp với tuổi thai không?
- Có phương pháp điều trị nào khác ngoài việc truyền máu cho con của tôi không?
- Lịch trình theo dõi sau khi truyền máu cho con tôi được lên kế hoạch thế nào?

- Tôi có thể sinh thường bằng đường âm đạo không và tuổi thai lý tưởng để sinh con trong trường hợp thiếu máu bào thai là khi nào?
- Tiên lượng thần kinh trong trường hợp thiếu máu bào thai là gì?
- Nguy cơ tái diễn thiếu máu bào thai trong các lần mang thai sau là bao nhiêu?

Cập nhật lần cuối: tháng 4 năm 2024